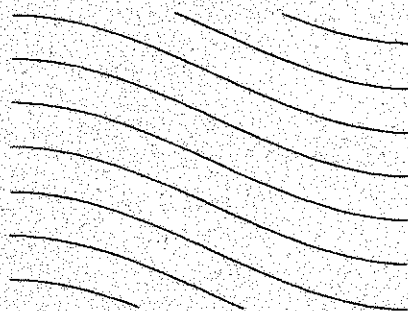

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

JANUAR 1993 / 1

▲ **DOMA IN V SVETU** ● Kaj je novega na zakonodajnem področju ● Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije ● Andragoški center Slovenije v mednarodnih projektih ● Gospodarska zbornica Slovenije in poklicno izobraževanje ● Video pri izobraževanju odraslih ▲ **S POTI** ● Z obiska na visokih ljudskih univerzah v deželi Baden-Württemberg ● Izobraževanje odraslih na Danskem ▲ **PRIPRAVLJAMO** ● Izobraževanje v letu 1992 in načrti za 1993 ● Srečanje ob petkih ● Razpis seminarja "Trening voditeljev - moderatorjev izobraževanja" ● Vabilo k sodelovanju na sejmju "Učila '93" ● Uvodno usposabljanje učiteljev v programih usposabljanja za življenjsko uspešnost ● Najava posveta "Izobraževanje brezposelnih v Sloveniji" ● Oblikujemo nov daljši program izobraževanja andragoških delavcev I ● Kolokvij na Reki ▲ **PONUJAJO VAM** ● Kaj je dobro vedeti pred nakupom osebnega računalnika ● Izdelava barvnih prosjnic ▲ **NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS**

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije. Urednik: Peter Monetti

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

- * Novičke so skupni informativni biten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati informiranost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.
- * Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).
- * Z vsebinsko zasnovi predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
  - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
  - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
  - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
  - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
  - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
  - novosti v upravljanju in zakonodaji;
  - statistične podatke;
  - mnenja, stališča in predloge;
  - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
  - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
  - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnih in drugih gradiv ter novosti s knjižnega trga;
  - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- * V Novičkah bomo objavljali kratke, jedmate, objektivne in nepristranske informacije.
- * Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 15. v mesecu. Za stik s tujino bomo štirikrat na leto izdali Novičke v angleškem jeziku.
- * Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- * Novičke ureja in izdaja informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špeter - vodja informacijskega središča in Peter Monetti - urednik Novičk.

Vsi, ki želite prejemati več izvodov Novičk, nam to sporočite.

Urednik

DOMA IN V SVETU

Kaj je novega v zakonodaji

V 27. številki Poročevalca Skupščine Republike Slovenije, ki je izšel 8. decembra 1993, sta objavljeni besedili, ki zadevata tudi izobraževanje odraslih, in sicer:

- * Predlog za izdajo zakona o pogojih za opravljanje reproduktivne video in avdio dejavnosti z osnutkom zakona in
- * Predlog za izdajo zakona o visokem šolstvu s tezami.

Prvi zakon naj bi uredil zlasti nenadzorovano reprodukcijo in distribucijo na področju avdiovizualne dejavnosti in zavaroval avtorske pravice. S svojo tematiko pa zakon posega tudi na področje izobraževanja, saj se tu zlasti v zadnjem času pojavlja vse več video in avdioizobraževalnih programov. Po predlagani rešitvi bi lahko izdajanje, zalaganje, presnemavanje, razmnoževanje, trženje, dajanje v najem, posojanje in javno predvajanje zaradi pridobivanja dohodka opravljali le tisti, ki bi bili za to dejavnost registrirani. Registracijo bo opravljalo ministrstvo za kulturo. V zakonu so okvirno opredeljeni pogoji za registracijo, predvideno pa je, da bo podrobnejša merila določal izvršilni predpis. Tako se bodo morali za to dejavnost, če bo zakon v taki obliki tudi sprejet, registrirati tudi tisti, ki pripravljajo ali distribuirajo avdiovizualne izobraževalne programe. Tiste, ki se s to dejavnostjo že ukvarjate ali pa jo imate v načrtu, prosimo, da si zakonski osnutek ogledate in nas opozorite na morebitna vprašanja, ki so glede na izobraževanje odraslih v zakonu neustrezno urejena ali pa bi jih kazalo še dodatno urediti. Z vašimi mnenji bomo seznanili ustrezná ministrstva.

Drugi zakon bo urejal vprašanja visokega šolstva. Zakon opredeljuje avtonomijo univerz, njihovo statusno ureditev in dejavnost, nacionalni program izobraževanja visokega šolstva in javno službo, ustanovitev sveta za visoko šolstvo, kadre in financiranje. Z izobraževanjem odraslih se zakon skoraj ne ukvarja. Le na enem mestu govori o izrednih študentih in opredeljuje možnost visokošolskih organizacij, da razvijajo spopolnjevanje odraslih v svoji stroki. Kot zanimivost naj povemo, da zakon predvideva, da bi ime "univerza" lahko uporabljale samo organizacije, ki so ustanovljene v skladu s tem zakonom. To pa prav gotovo ne bodo ljudske univerze, Univerza za tretje življenjsko obdobje, Odprta univerza... ACS je že opozoril Ministrstvo za šolstvo in šport, da je izobraževanje odraslih iz zakona skoraj povsem izpuščeno, pripravljamo pa tudi dopolnila. Tudi pri tem zakonu velja, da so nam vaša mnenja dobrodošla.

Sonja Klemenčič, ACS

Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije. Iz raziskovalnega poročila ACS

V Andragoškem centru Slovenije smo, v sklopu projekta Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije, pripravili fazno poročilo o raziskovalnem delu za leto 1992, ki vsebuje tale poglavja:

- Sistem in organiziranost izobraževanja odraslih
- Potrebe po izobraževanju odraslih in
- Programi, oblike, metode izobraževanja odraslih.

Poročilo je predolgó, da bi ga lahko v celoti objavili v eni sami številki Novičk, zato smo se odločili, da ga bomo objavili v več zaporednih številkah.

Predvidevamo, da bomo za vsa poglavja, ki smo jih v poročilu obravnavali, organizirali tudi delavnice ali morda širše posvete, na teh bomo predstavili izsledke raziskovalnega dela, preverili ugotovitve in se o njih pogovorili v širšem krogu. Prva delavnica iz tega sklopa bo predvidoma v februarju letos. Vsebine sistemsko urejanje temeljnega in nadaljnega poklicnega izobraževanja odraslih. O tem, kdaj in kje jo bomo organizirali, bomo poročali v eni izmed naslednjih števk.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

Andragoški center Slovenije v mednarodnih projektih

Andragoški center Republike Slovenije bo v naslednjih letih sodeloval v več mednarodnih projektih s področja izobraževanja odraslih.

V sodelovanju z Unescovim inštitutom za izobraževanje v Hamburgu bo ACS prevzel delni projekt Trendi raziskovanja izobraževanja odraslih v državah srednje in vzhodne Evrope (nekdanji realso-cialistični blok) v obsežnem projektu Trendi raziskovanja izobraževanja odraslih (Research trends on Adult Education). Sinteza celotnega raziskovanja bo predstavljena decembra 1993 na medna-rodnem seminarju, ki ga bo organiziral Unesco v Montrealu. Drugi projekt, v katerem bo sodeloval ACS z navedenim Unescovim inštitutom, pa je Študija o načinih udeležbe odraslih v izobraževanju (A Study on the Participation Patterns in Adult Education), v katerem bo Slovenija ena od preučevanih držav (case-study). Za takšno raziskavo imamo v Sloveniji že izkušnje (te so v Unescovem inštitutu ocenili kot dobre), saj smo izvedli raziskavo na reprezentativnem vzorcu odraslih prebivalcev Slovenije že leta 1987, rezultati pa so bili objavljeni v publikaciji: Zoran Jelenc, Odrasli prebivalci Slovenije v izobraževanju, Pedagoški inštitut, Ljubljana 1988.

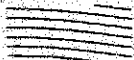

Evropski biro za izobraževanje odraslih (EBAE) pa je ponudil ACS sodelovanje v raziskavi Zakonodaja in politika izobraževanja odraslih v svetu, v kateri bi bila Slovenija ena od 5-6 izbranih evropskih držav ali ena od dveh nekdanjih realsocialističnih držav, raziskava pa bi temeljila na študiju primerov (case-studies). Predlog za sodelovanje v raziskavi je ACS poslal ministru za šolstvo in šport RS dr. Slavku Gabru.

O navedenih možnostih mednarodnega sodelovanja se je podrobneje pogovarjal dr. Zoran Jelenc, direktor Andragoškega centra Republike Slovenije in vodja področja za raziskovalno dejavnost ACS od 12. do 14. decembra 1992 na razširjeni seji izvršilnega odbora Evropskega združenja raziskovalcev izobraževanja odraslih (ESREA - European Society for Research on the Education of Adults). Med drugimi sklepi je tudi ta, da bo prva seja na novo izvoljenega izvršilnega odbora (Slovenija ima tudi možnost, da na bližnjih volitvah imenuje svojega zastopnika v ta odbor) v Sloveniji v začetku oktobra 1993. Na srečanju so se pogovarjali tudi o vpeljevanju in delovanju raziskovalnih mrež (networks) v izobraževanju odraslih. Dogovorjeno je bilo, da bo ACS organiziral srečanje raziskovalne mreže Trg delovne sile in izobraževanje odraslih, ki bo oktobra v Ljubljani.

Pomembna možnost, ki se nam ponuja iz sodelovanja s temi organizacijami, je, da Slovenija prevzame aktivno vlogo povezovalke (usklajevalke) projektov in dejavnosti med zahodnimi državami in državami srednje in vzhodne Evrope. To nas tudi spodbuja, da si prizadevamo, da bi v Sloveniji odprli nov urad EBAE.

Dr. Zoran Jelenc, ACS

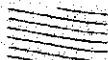

Gospodarska zbornica in poklicno izobraževanje

Z vpeljavo usmerjenega izobraževanja v šolskem letu 1981/82 je prešlo poklicno izobraževanje povsem v roke države, kar zadeva izpeljavo pa je popolnoma pošolano.

Programi poklicnega izobraževanja so doživeli že dve prenovi, vendar za njihovo izvajanje in nadzor še zmeraj skrbi le država, gospodarstvo pa z absolventi poklicnih šol pogosto ni zadovoljno.

K novemu sistemskemu urejanju poklicnega izobraževanja je Ministrstvo za šolstvo in šport pritegnilo tudi gospodarstvo oz. Gospodarsko zbornico Slovenije in Obrtno zbornico Slovenije. Nova koncepcija predvideva postopno vključevanje gospodarstva v poklicno izobraževanje. Svoje pristojnosti in odgovornosti naj bi gospodarstvo oz. posamezna podjetja in obratovalnice prevzemale, ko bodo za to primerno pripravljene. Gre predvsem za izpolnjevanje kadrovskih, pa tudi materialnih pogojev za izvajanje praktičnega usposabljanja.

Ministrstvo za šolstvo in šport je spomladi 1992 imenovalo delovno skupino za pripravo projekta Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja, in ta je dosežek svojega dela predstavila v Poljčah novembra 1992. Posvetovanje je opredelilo vlogo Gospodarske zbornice Slovenije kot enega socialnih partnerjev pri razvoju poklicnega izobraževanja in ji določilo naloge.

Decembra 1992 je Gospodarska zbornica Slovenije organizirala posvet z naslovom Gospodarska zbornica in poklicno izobraževanje, ki je bil namenjen predvsem delavcem zbornice, ki se ukvarjajo tudi z izobraževanjem. Sklepe in naloge, ki so bile sprejete na posvetu Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja, smo takrat dopolnili in konkretizirali.

Sklepi (Poljče, 17. 12. 1992):

1. Oblikuje naj se sistem poklicnega izobraževanja, ki bo upošteval zdajšnje potrebe delodajalcev, hkrati pa ustrezal razvoju osebnosti izobraževanca ter razvoju dela in življenja družbe.
2. Izobraževalni programi morajo biti zasnovani tako, da omogočajo aktualiziranje in dopolnjevanje, in odprti za pobude.
3. Standardi znanja in spretnosti morajo biti enotni za mladino in odrasle.
4. Elemente dualnega sistema je treba vpeljevati selektivno glede na stroke in poklice. Vpeljujejo naj se postopno v skladu z ustvarjanjem možnosti za izvajanje praktičnega usposabljanja ali z izpopolnjevanjem pogojev za razpis učnih mest.
5. Prvi pogoj za vpeljevanje novega sistema poklicnega izobraževanja je ustrezna zakonodaja, ki mora vsebovati pravice in obveznosti učencev, delodajalcev in poklicnih šol.

Pripravi je treba zakon o poklicnem izobraževanju z izvedbenimi predpisi, pa tudi ustrezno delovno, socialno, invalidsko-pokojninsko in davčno zakonodajo.
6. Vprašanja, ki jih ne ureja zakonodaja, naj uredijo in med seboj uskladijo socialni partnerji:
  - država (šola)
  - delodajalci (zbornice)
  - delojemalci (sindikati)
7. Država naj zagotovi denarne spodbude za urejanje učnih mest in olajšave za vlaganje v učno opremo.
8. Ustanovi naj se Strokovni svet za poklicno izobraževanje in odloča o vseh temeljnih vprašanjih poklicnega izobraževanja. Sestavljen naj bo iz strokovnjakov, ki jih imenujejo socialni partnerji.
9. Strokovno delo za poklicno izobraževanje je treba organizirati v posebni instituciji, najprej pa usposobiti in kadrovsko okrepiti zdajšnje službe.
10. Treba je ustanoviti visoke in višje strokovne šole tudi zunaj Univerze.

